

Procesregels voor de ‘procedure gezamenlijke toegang ouders’

Inleiding

De ‘procedure gezamenlijke toegang ouders’ is een experiment en is opgezet naar aanleiding van het Visiedocument (echt) scheiding ouders met kinderen en het Platform Scheiden zonder Schade. Het doel van dit experiment is om ouders met minderjarige kinderen in een vroeg stadium in het scheidingsproces toegang tot de rechter te bieden door middel van een gezamenlijk processtuk. Door in een vroegtijdig stadium de rechter te kunnen betrekken, is de verwachting dat conflicten minder snel ontstaan of minder hoog oplopen. De verwachting is dat schade ten gevolge van de (scheidings)procedure hierdoor kan worden beperkt. Het betreft hier een experiment voor de duur van twee jaar.

De ‘procedure gezamenlijke toegang ouders’ staat open voor ouders die uit elkaar gaan of zijn en al dan niet een geschil over hun kinderen hebben.

Om dit experiment te laten slagen, is een inspanning nodig van alle betrokken partijen. Daarnaast is het belangrijk dat er korte lijnen zijn in de communicatie en afstemming tussen alle betrokkenen. Partijen moeten er samen willen uitkomen en de advocaten moeten de verwachting hebben dat een snelle tussenkomst van een rechter bijdraagt aan de oplossing van het geschil.

De rechtbank zal zaken in deze procedure snel inplannen voor een mondelinge behandeling, genoeg tijd uittrekken voor de behandeling en zo mogelijk meteen na de mondelinge behandeling een oordeel geven, of anders op zo kort mogelijke termijn een uitspraak doen.

Mondelinge behandelingen worden vooralsnog alleen op dinsdagen en vrijdagen gehouden. Aanmelding voor deelname aan deze experimentele procedure is mogelijk van 1 april 2021 tot 1 april 2023.

1. Toegang tot de procedure

De ‘procedure gezamenlijke toegang ouders’ is bedoeld voor:

- a. ouders,
- b. die uit elkaar gaan of zijn,
- c. een geschil over al dan niet hun kinderen hebben,
- d. elk een eigen advocaat hebben of gezamenlijk 1 advocaat, én
- e. die nog niet zelf tot (volledige) overeenstemming kunnen komen, maar verwachten dat ze met een snelle rechterlijke tussenkomst wel tot (deel) afspraken kunnen komen

2. Toepasselijkheid

- 2.1. Deze procesregels zijn alleen van toepassing op zaken die zijn aangemeld volgens artikel 6 van dit reglement en waarin de rechtbank heeft beslist dat deze via de ‘procedure gezamenlijke toegang ouders’ zullen worden behandeld.
- 2.2. Deze procesregels geven op hoofdlijnen regels over de ‘procedure gezamenlijke toegang ouders’. In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de rechtbank. Daarnaast blijven de geldende wettelijke regels uit het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en het Burgerlijk Wetboek van toepassing.
- 2.3. De landelijke procesreglementen Scheiding, Gezag en Omgang, Alimentatie en Civiele Dagvaardingszaken zijn niet van toepassing.

3. De onderwerpen die in deze procedure kunnen worden behandeld

- 3.1. In de ‘procedure gezamenlijke toegang ouders’ kunnen geschillen over (een wijziging van) de onderstaande onderwerpen worden voorgelegd:
 - het gezag
 - de hoofdverblijfplaats van de kinderen

- de zorgregeling of omgangsregeling
 - de informatieregeling
 - de kinderalimentatie
 - de partneralimentatie
 - het voorgezet gebruik van de woning en de gebruiksvergoeding
 - het huurrecht
 - de verdeling van de huwelijksgoederengemeenschap of eenvoudige gemeenschap.
- 3.2. Andere onderwerpen kunnen niet in de ‘procedure gezamenlijke toegang ouders’ aan de rechter worden voorgelegd, tenzij de rechter anders beslist.

4. Griffie procedure gezamenlijke toegang ouders

- 4.1. De griffie van de ‘procedure gezamenlijke toegang ouders’ is onderdeel van de griffie van het team Familie- en Jeugdrecht van de rechtbank Oost-Brabant.
- 4.2. Voor de ‘procedure gezamenlijke toegang ouders’ is een apart e-mailadres beschikbaar:

regiolab.rb-oost-brabant@rechtspraak.nl

5. Deelname experiment

- 5.1. Onderzoekers van de Universiteit Utrecht doen onderzoek naar de effecten van deze procedure.
- 5.2. De griffie van de ‘procedure gezamenlijke toegang ouders’ verzamelt en bewaart gegevens voor dit onderzoek.

6. Verzoek tot toelating en indienen deelnameformulier

- 6.1. De advocaten of de gezamenlijke advocaat kunnen door het toezenden van één gezamenlijk deelnameformulier via regiolab.rb-oost-brabant@rechtspraak.nl kenbaar maken dat de ouders willen deelnemen aan de ‘procedure gezamenlijk toegang ouders’. Vermeld in het onderwerpveld van de e-mail: ‘Verzoek tot toelating procedure gezamenlijke toegang ouders’.
- 6.2. Toezending van het deelnameformulier op de wijze bedoeld in artikel 6.1 wordt beschouwd als een

verzoek tot toelating tot deze procedure.

- 6.3. Het deelnameformulier moet zijn ondertekend door één advocaat namens beide partijen of door twee advocaten en door de partijen zelf.
- 6.4. Toezending van het gezamenlijke deelnameformulier gebeurt door één advocaat, met de advocaat van de andere ouder in de cc (niet ook partijen zelf).
- 6.5. Bij het deelnameformulier moeten de daarin genoemde stukken als bijlage worden meegestuurd.
- 6.6. Het deelnameformulier bevat onder andere een opsomming van de gespreksonderwerpen waarover partijen het wel en niet eens zijn.

7. Beoordeling geschiktheid

- 7.1. Na ontvangst van het digitale deelnameformulier, beoordeelt de rechter of de zaak zich leent voor de ‘procedure gezamenlijke toegang ouders’. Alleen volledig ingevulde formulieren met de verplichte en door de rechtbank noodzakelijk geachte bijlagen worden in behandeling genomen.
- 7.2. De rechter kan te allen tijde beslissen dat een zaak die weliswaar voldoet aan de voorwaarden van artikel 1, 3.1, 6 en 7.1 zich desondanks niet of niet meer leent om te worden behandeld of voortgezet volgens de ‘procedure gezamenlijke toegang ouders’.
- 7.3. De griffie stuurt de advocaat of, als iedere partij vertegenwoordigd wordt door een eigen advocaat, de advocaten per e-mail uiterlijk op de vijfde werkdag een ontvangstbevestiging. Daarin staat dat:
- (i) de zaak wordt toegelaten tot de ‘procedure gezamenlijke toegang ouders’, of
 - (ii) dat de zaak niet voor behandeling in aanmerking komt, met een korte vermelding van de reden, of
 - (iii) dat de zaak niet in behandeling kan worden genomen, omdat het deelnameformulier niet volledig is ingevuld of omdat nog stukken ontbreken, met opgave van de nog ontbrekende stukken.
- 7.4. Binnen zes werkdagen na het versturen van het bericht van toelating (7.3.(i)), moeten partijen door middel van een gezamenlijk in te dienen F9-formulier

(beschikbaar in het elektronisch familiejournaal)

via hun advoca(a)t(en) papieren exemplaren van het deelnameformulier met de bijlagen in tweevoud bij de griffie indienen. Bovenop elk exemplaar moet een afschrift van de e-mail uit 7.3. (i) worden gevoegd.

- 7.5. De zaak is ingediend en aanhangig vanaf het tijdstip waarop de griffie het papieren exemplaar van het deelnameformulier met de bijlagen ontvangt.
- 7.6. Als de rechtbank partijen heeft bericht dat de zaak niet in behandeling kan worden genomen omdat het deelnameformulier niet volledig is ingevuld of omdat er nog stukken ontbreken, kunnen partijen een nieuw verzoek tot toelating doen (zoals vermeld in artikel 6.1).
- 7.7. Als de rechter beslist dat de zaak zich niet leent voor de ‘procedure gezamenlijke toegang ouders’ of nog niet in behandeling kan worden genomen, worden alsnog ingediende papieren versies van het deelnameformulier als niet ingediend beschouwd.
- 7.8. Als de rechter, nadat de procedure aanhangig is, beslist dat de zaak zich niet meer leent om te worden voortgezet volgens de ‘procedure gezamenlijke toegang ouders’, worden partijen in de gelegenheid gesteld daarop binnen veertien dagen bij een F9-formulier te reageren. Zij kunnen:
 - (i) laten weten de procedure in te trekken,
 - (ii) laten weten de procedure op tegenspraak voort te zetten en op welke wijze.
- 7.9. Als de procedure wordt voortgezet op tegenspraak, zal de rechtbank in beginsel de -naar haar oordeel- meest aangewezen partij in de gelegenheid stellen het nadere verzoekschrift binnen een termijn zes weken in te dienen.
- 7.10. Indien van toepassing kan betekening van het exploit volgens artikel 816 Rv achterwege blijven.
- 7.11. Vervolgens zal de verweerder een (eerste) termijn van zes weken krijgen voor het indienen van een verweerschrift. Op het verdere verloop van de procedure is het landelijk procesreglement van toepassing.

8. Registratie

- 8.1. Zodra de zaak aanhangig is, wordt de zaak bij de rechtbank ingeschreven en krijgt het een eigen kenmerk, te weten het registratienummer.
- 8.2. Alle betrokkenen vermelden dit registratienummer steeds in alle berichten.

9. Ontbinding huwelijksgoederengemeenschap

- 9.1. In geval van een huwelijk of geregistreerd partnerschap, kwalificeert het papieren deelnameformulier als een gemeenschappelijk verzoekschrift tot echtscheiding dan wel tot ontbinding van het geregistreerd partnerschap.
- 9.2. Als sprake is van een huwelijk of een geregistreerd partnerschap wordt een gemeenschap van goederen ontbonden op het tijdstip waarop de griffie het papieren exemplaar van het deelnameformulier met de bijlagen ontvangt (zie 7.5.), conform artikel 1:99 BW.

10. Griffierecht

- 10.1. Partijen betalen, ongeacht de inhoud van de gespreksonderwerpen, ieder de helft van het voor hen bij indiening van een gemeenschappelijk verzoek tot echtscheiding, ontbinding van het geregistreerd partnerschap of scheiding van tafel en bed, geldende griffierecht.
- 10.2. Het verschuldigde griffierecht moet binnen vier weken na indiening van het deelnameformulier zijn bijgeschreven op de rekening van de rechtbank Oost-Brabant of ter griffie zijn gestort. Als (een van) beide partijen het verschuldigde griffierecht niet tijdig heeft voldaan, dan verklaart de rechter verzoekers in beginsel niet-ontvankelijk in het verzoek.
- 10.3. Als de procedure op tegenspraak wordt vervolgd, volgt een naheffing van griffierecht tot het bedrag dat ieder van de partijen op grond van de Wet griffierechten burgerlijke zaken bij een procedure op tegenspraak verschuldigd is.

11. Berichten aan de rechtbank en (nadere) indiening van stukken

- 11.1 Proceshandelingen worden weergegeven in het voor advocaten toegankelijke elektronisch familiejournaal. Nadat de zaak tot deze pilot procedure is toegelaten, gebruiken advocaten voor het indienen van stukken en voor het berichten van de rechtbank een F-formulier (beschikbaar in het elektronisch familiejournaal). Op elk F9-formulier dat de advocaat bij de rechtbank indient, dient duidelijk vermeld te worden dat het de “Procedure Gezamenlijke Toegang Ouders” of “PGTO” betreft.
- 11.2. De advocaten of de gezamenlijke advocaat van partijen mogen ook andere dan de verplicht voorgeschreven stukken aan de rechtbank toesturen. Het uitgangspunt voor deze stukken is dat zij deze, zoveel mogelijk gelijktijdig met het deelnameformulier indienen.
- 11.3. Andere dan de voorgeschreven stukken die partijen niet gelijktijdig met het deelnameformulier kunnen toezenden alsmede berichten aan de rechtbank, kunnen ze alleen gezamenlijk en in papieren vorm indienen via een gezamenlijk in te dienen F9-formulier (beschikbaar in het elektronisch familiejournaal); altijd onder vermelding van “Procedure Gezamenlijke Toegang Ouders” of “PGTO”. Als iedere partij door een eigen advocaat wordt vertegenwoordigd, moet uit het F9-formulier blijken dat sprake is van gezamenlijke indiening.
- 11.4. Alle berichten en stukken worden gelijktijdig toegezonden aan de Raad voor de kindbescherming en de andere belanghebbenden.
- 11.5. Uit het F9-formulier moet blijken dat aan de eisen in artikel 11.4 is voldaan.
- 11.6. Voor het indienen van de mededeling dat een partij de procedure op tegenspraak wenst voort te zetten, is geen voorafgaande toestemming van de wederpartij nodig.
- 11.7. Bijlagen moeten genummerd worden. Partijen moeten daarbij de nummering in het deelnameformulier aanhouden.

12. Gesprek

- 12.1. Zodra de zaak is toegelaten en aanhangig is, bericht de griffie partijen over de datum en het tijdstip voor een gesprek.
- 12.2. Voor het gesprek worden in ieder geval opgeroepen: de ouders, hun advoca(a)t(en) en belanghebbenden.
- 12.3 De Raad voor de kindbescherming ontvangt in alle zaken een afschrift van het deelnameformulier en de bijlagen en wordt tijdig van het tijdstip van het gesprek op de hoogte gesteld.
- 12.4. De rechter zal per zaak beslissen of andere personen aanwezig zijn. Daarbij valt te denken aan een vertegenwoordiger van de Raad voor de kindbescherming, een ondersteunende persoon voor het kind, vertegenwoordigers van hulpverlenende instanties of deskundigen.
- 12.5. Tijdens het gesprek zullen alle gespreksonderwerpen besproken worden die de partijen hebben aangegeven. Partijen mogen daarbij hun visie geven en de rechter kan inlichtingen inwinnen.
- 12.6. De rechter zal met partijen bezien of zij samen tot een oplossing kunnen komen.
- 12.7. Op verzoeken om uitstel wordt als volgt beslist:
 - a. wanneer de wederpartij bezwaar maakt, wordt het verzoek slechts toegewezen als degene die uitstel vraagt schriftelijk klemmende redenen aanvoert; bij inwilliging wordt in beginsel een uitstel van maximaal twee weken verleend, voor zover het zittingsrooster dit toelaat;
 - b. wanneer de wederpartij schriftelijk instemt, wordt een verzoek om uitstel, indien dat uiterlijk één week voor het gesprek is ingediend, slechts ingewilligd indien er naar het oordeel van de rechtbank sprake is van klemmende redenen die voldoende aannemelijk zijn gemaakt. Lopende schikkingsonderhandelingen zijn in beginsel geen klemmende redenen voor uitstel.De partij die uitstel vraagt, dient de verhinderdata van beide partijen op te geven voor de eerstkomende drie weken dan wel een andere door de rechtbank te bepalen periode.

13. Gespreksaantekeningen en afschrift proces-verbaal

- 13.1. De griffier maakt aantekeningen van hetgeen tijdens het gesprek wordt besproken. Deze gespreksaantekeningen worden in het dossier gevoegd.
- 13.2. De griffie verstrekt ambtshalve, op verzoek van partijen of op verzoek van de hoger beroepsrechter, zo spoedig mogelijk een afschrift van het proces-verbaal op de wijze en in de vorm als door de wet bepaald.

14. Voortgang na gesprek

- 14.1. Nadat alle gespreksonderwerpen zijn besproken, zal de rechter aan partijen vragen of zij hun standpunten voldoende hebben kunnen toelichten of dat zij alsnog een schriftelijke ronde wensen.
- 14.2. Als een van partijen een nadere schriftelijke ronde wenst, wordt de procedure voortgezet als een procedure op tegenspraak. De artikelen 7.8. en 7.9 zijn van toepassing. Op het verdere verloop van de procedure zijn de landelijke procesreglementen Scheiding, Gezag en Omgang, Alimentatie, dan wel Civiele Dagvaardingszaken van toepassing. Het uitgangspunt is dat de procedure op tegenspraak door dezelfde rechter wordt behandeld als de rechter in de ‘procedure gezamenlijke toegang ouders’.
- 14.3. Als partijen aangeven geen behoefte te hebben aan een nadere schriftelijke ronde, zal dit worden aangetekend in de gespreksaantekeningen.
- 14.4. Als partijen na het gesprek niet over alle gespreksonderwerpen overeenstemming hebben bereikt, moeten partijen aan het einde van het gesprek de concrete nevenverzoeken formuleren. Deze nevenverzoeken moeten betrekking hebben of verband houden met de onderwerpen die in het deelnameformulier staan en tijdens het gesprek aan de orde zijn geweest.
- 14.5. Als partijen na het gesprek niet over alle gespreksonderwerpen overeenstemming hebben

bereikt, zal de rechtbank aan partijen vragen of zij:

- (i) over een of meer gespreksonderwerpen mondeling een voorlopig oordeel van de rechtbank wensen om zo de onderhandelingen tussen partijen te bespoedigen, of
- (ii) wensen dat de rechter een beschikking wijst. De keuze van partijen wordt opgenomen in de gespreksaantekeningen.
- 14.6. Als beide partijen aangeven dat zij uitsluitend over een of meer onderwerpen een voorlopig oordeel wensen, zal de rechtbank, zo mogelijk, een voorlopig oordeel geven. Indien van toepassing, zal de beslissing op het echtscheidingsverzoek, het verzoek tot ontbinding van het geregistreerd partnerschap dan wel de scheiding van tafel en bed, in beginsel voor vier weken worden aangehouden voor schikkingsonderhandelingen.
- 14.7. Als partijen na de periode voor schikkingsonderhandelingen overeenstemming hebben bereikt, zal de rechtbank op verzoek van partijen bij beschikking de echtscheiding, de scheiding van tafel en bed, de ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, dan wel de ontbinding van het geregistreerd partnerschap uitspreken en de onderling getroffen regeling(en) opnemen in de beschikking.
- 14.8. Als partijen na de periode voor schikkingsonderhandelingen geen overeenstemming over alle onderwerpen hebben bereikt, zal de rechter alsnog beslissen op de geformuleerde nevenverzoeken en een beschikking wijzen. De rechtbank wijst een beschikking zonder vervolgsprek, tenzij de rechter anders beslist.
- 14.9. Onder omstandigheden, ter beoordeling van de rechter, kan de rechter beslissen de zaak aan te houden voor het geven van nadere informatie, een tussenbeschikking wijzen of bepalen dat de procedure op tegenspraak wordt voortgezet.

15. Kindgesprek

- 15.1. Minderjarige kinderen van twaalf jaar en ouder, krijgen de gelegenheid hun mening mondeling of schriftelijk kenbaar te maken als een gezagsvoorziening, een omgangsregeling, een informatie- of consultatieregeling of een regeling omtrent de verblijfplaats wordt gevraagd. In zaken waarin een kinderalimentatie wordt gevraagd, worden alleen minderjarige kinderen van 16 en 17 jaar daartoe in de gelegenheid gesteld.
- 15.2. Dit wordt ook gedaan:
- als partijen het eens zijn over de gevraagde voorziening,
 - als er al een schriftelijke verklaring van de betreffende minderjarige kinderen is ingestuurd.
- 15.3. Met minderjarige kinderen wordt voorafgaand aan het gesprek met de ouders, op een andere dag dat het gesprek met de ouders plaats vindt, afzonderlijk gesproken. De rechter kan bepalen dat iemand die het kind tot steun kan zijn, bij het kindgesprek aanwezig is. De rechter bepaalt dit in beginsel alleen als beide ouders het eens zijn over de betreffende persoon en als het minderjarige kind heeft aangegeven dat hij dit wil. De ondersteunende persoon kan tijdens het kindgesprek in de gelegenheid worden gesteld kort te vertellen wat de belangen van het kind zijn.
- 15.4. Van het gesprek met minderjarige kinderen wordt geen proces-verbaal opgemaakt. Er worden wel gespreksaantekeningen gemaakt, die niet aan het procesdossier worden toegevoegd.
- 15.5. Tijdens het gesprek met partijen geeft de rechter kort en zakelijk weer wat de minderjarige kinderen hebben verklaard.
- 15.6. Aan de belanghebbenden wordt geen kopie verstrekt van de brieven van de minderjarige kinderen.

16. Keuze voor artikel 96 Rv en hoger beroep

- 16.1. Samenlevers met en zonder gezamenlijk gezag die een geschil over of toewijzing van het huurrecht of de verdeling van een eenvoudige gemeenschap willen voorleggen in de ‘procedure gezamenlijke toegang ouders’, kiezen door het ondertekenen van het deelnameformulier uitdrukkelijk voor de procedure als bedoeld in artikel 96 Rv. Zij stemmen ermee in dat de zaak zal worden behandeld door de rechter van het team Familie- en Jeugdrecht van de rechtbank Oost-Brabant, locatie ‘s-Hertogenbosch, die daartoe tevens als kantonrechter zal optreden.
- 16.2. Partijen en eventuele andere belanghebbenden die het niet eens zijn met een beschikking van de rechter in de ‘procedure gezamenlijke toegang ouders’, kunnen hoger beroep instellen op de wijze als in de wet bepaald. Als de bevoegdheid van de rechter op grond van artikel 96 Rv is gebaseerd, moeten partijen door middel van het deelnameformulier uitdrukkelijk overeenkomen dat hoger beroep tegen de beschikking mogelijk is.

17. Gevolgen niet naleven procesregels

Wanneer een voorschrift in dit reglement niet wordt nageleefd, kan de rechter daaraan een gevolg verbinden dat volgens de rechter passend is.

18. Inwerkingtreding

Dit reglement treedt in werking op 1 april 2021.